

RiTA roman

SPIJKER

Renate

Het vervolg op *Tussen zussen*

Rita Spijker

RENATE

Het vervolg op *Tussen zussen*

Hoe we ook ons best doen om orde in het leven te scheppen, opeens raken we een been kwijt, worden we verliefd, laten we een pot appelmoes vallen.

NATALIE GOLDBERG

Verstrooid bladert Renate in een stukgelezen glossy. Bij een artikel over de macht van de minnaar slaat ze de pagina's geërgerd om. Een kloddertje mayonaise valt midden op de foto van een koket lachend meisje. Met een servetje smeert ze de saus over het neusje via de jukbeenderen naar de grote bruine ogen. Ze steekt een laatste frietje in haar mond, veegt haar vingers schoon en schuift het halflege bakje van zich af. Minnaar? Ha! Het is de macht van de minnarés die haar uit huis heeft gedreven. Welbeschouwd zou ze hier nooit hebben gezeten als ze Wim niet zou verdenken van vreemdgaan. 'Nog even een frisse neus halen', had ze vanavond naar hem geroepen. Onrust dreef haar het huis uit, weg van Wim maar nergens naartoe. Omdat ze dorst had was ze hier van haar fiets gestapt en naar binnen gegaan. De uitbater van de zaak

verwelkomde haar zo vriendelijk dat ze naast een blikje Rivella ook een patatje mét bestelde. Nu zit ze aan een rood formica tafeltje, in haar eentje in een snackbar slechts enkele straten verwijderd van thuis. Eigenlijk eet ze nooit patat. Ooit, toen ze met Theo in Engeland op vakantie was, aten ze fish-and-chips uit een puntzak van krantenpapier. Dat was leuk. Later, toen Theo was vertrokken, haalde ze op vrijdag voor de kinderen weleens avondeten bij de friettent op de hoek. Maar ook dat is al lang geleden.

Ze bladert naar de pagina met de activiteitenkalender: *Ontdek je krachtdier!* Ernaast wordt geadverteerd voor groepsreizen: *De mooiste stille bestemmingen*. Dat lijkt haar een onmogelijk combinatie: groepsreizen en stilte. Onder de workshops over leembouwen en yoga valt haar oog op: *VO-Doe het lekker zelf!* Ze denkt dat het over voortgezet onderwijs gaat maar het blijkt de titel van een boek te zijn. *Alleen voor vrouwen. Het geheim van het Vallei Orgasme*. Zuchtend slaat ze het tijdschrift dicht, staat op en loopt naar de toonbank. In het voorbijgaan inspecteert ze in de spiegel haar mondhoeken op restjes mayonaise. Daarna gaat ze voor het advertentiebord staan. Opnieuw bekijkt ze de lukraak op het bord gepriekte papiertjes. ‘Te huur vakantiehuisje, niet duur’ staat er op een slordig scheef geprint papier. Voor dat ze haar patat kreeg heeft ze er al een strookje met een telefoonnummer afgescheurd en voor de zekerheid voelt ze nog even in haar jaszak. Om zich heen kijkend trekt ze de hele advertentie van het bord. Niemand kijkt naar haar, niemand ziet het. Ze gooit het verfrommelde

papier samen met haar afval in de vuilnisbak en verlaat de zaak.

Thuis zit Wim in zijn leunstoel de krant te lezen. ‘Lekker uitgewaaid? Fijn dat ik je nog even zie’, reageert hij als ze binnenkomt.

‘Ga je al naar bed dan?’

‘Bijna.’

‘Hoe laat vertrek je?’

‘Vroeg. Ik wil om halfzeven gaan rijden.’

‘En, haal je haar op?’

‘Hoe bedoel je?’

‘Claudette. Haal je haar op?’ Renates stem schiet omhoog.

‘O zo. Nee, we hebben bij het station afgesproken. Daar pik ik haar op.’

‘Aha. Je haalt haar dus wél op.’ Ze weet zelf niet wat haar bezielt. De vragen rollen uit haar mond alsof iemand in haar plaats het woord voert. Wat kan het haar nog schelen of hij haar wel of niet ophaalt? Dat meneer in hun vakantie drie dagen de hei op gaat? En dat hij zijn minnares meeneemt?

‘Ik wil het gewoon graag nog een keer van je horen.’ Nerveus gaat ze met haar hand door haar haren en plukt aan de geblondeerde punten. Volgens Marit doet ze dat altijd als ze zenuwachtig is. Zelf knippert Marit dan vreemd met haar ogen. Anne wrijft haar oorlel rood en Tessa bijt schuin op haar onderlip. Ze kent de tics van haar zussen misschien wel beter dan die van zichzelf.

‘Renate, loop toch niet zo hard van stapel. Ik bedoel, is dit nou nodig?’

‘Kennelijk wel. Dus heb je een relatie met haar ja of nee?’

‘Nee. Ik heb geen relatie met haar.’

Ze gelooft hem niet. ‘Je vindt haar op zijn minst heel leuk.’

‘Ja. Ze is leuk’, zucht Wim.

‘Je vindt haar misschien ook wel meer dan leuk?’

‘Wat bedoel je met meer dan leuk? Hoezo?’

‘Nou, misschien wil je wel leuk met haar naar bed?’

Wim zucht en zet zijn bril hoger op zijn neus. Hij vouwt de krant dicht en legt deze op zijn bovenbenen.

‘Ja, misschien zou je dat wel willen’, zegt ze op zachte toon. ‘Ik ben het afgelopen jaar ook niet de makkelijkste geweest.’

‘Ik ben blij dat je het zelf zegt,’ zucht hij, ‘bepaald niet makkelijk, nee.’

Ze krimpt ineen. Dat hij daar zo voor uitkomt, dat hij het zo onomwonden toegeeft!

‘Dan komt het je vast goed uit dat ik erover denk om tijdelijk apart te gaan wonen. Even een adempauze inlassen’, roept ze harder dan bedoeld. Ze heeft haar jas nog aan en bevoelt het strookje met het telefoonnummer in haar zak. Huisje te huur. Alsof ze zomaar zou kunnen verkassen.

Dit is zijn huis, denkt ze ineens. Drie jaar wonen ze hier nu samen. Toen Chantal achttien werd en ging studeren, wilde Renate ook weg. Ze verliet het huis waar ze Chantal en Thomas had grootgebracht en trok bij

Wim in. Trouwen wilden ze niet, dat hadden ze beiden al eens gedaan. Maar toch zijn ze man en vrouw. Zo voelt dat en zo stellen ze zich ook altijd voor. Ze hadden samen nieuwe meubels gekocht en de wanden over laten schilderen. Lichtgrijs en oudroze was het geworden, haar kleuren.

Nu voelt het ineens weer als zijn huis.

Wim haalt zijn schouders op. ‘Adempauze? Adem jij nou maar gewoon rustig door, dat lijkt me veel beter.’

‘Ik bedoel meer even pauze van jou en mij. Even pauze van jou. Pauze van haar, van jullie.’

‘Ik denk dat jij die pauze maar moet gebruiken om je gedachten eens goed op een rijtje te zetten’, zegt Wim op kwade toon. ‘Wat mij betreft is er namelijk niks aan de hand. Nou ja, niet helemaal niks natuurlijk want er is wel iets aan de hand! En dat iets staat hier recht voor mij.’ Hij wijst naar haar. ‘Dus Renate, doe je best, denk na en maak geen scènes die niet nodig zijn, verzin geen dingen die er niet zijn. En, als je dan echt zo nodig weg wil, doe dat dan maar. Het is jouw leven.’

‘Mijn leven? En wij dan? Dus er is geen óns meer?’ briest ze.

‘Ik weet echt niet meer wat jij wil. De ene keer is het onze vakantie, dan weer is het jóúw vakantie, of ik moet naar de logeerkamer en een dag later wil jij dat zelf weer. Gisteren was het ónze slaapkamer en morgen is het weer jóúw slaapkamer. Zoek het maar eens goed uit en dan hoor ik het wel als ik terugkom. Ben je nou helemaal belazerd. Ik ben geen speelbal. Ik laat me niet naar believen heen en weer schoppen.’

‘O nee? En ik zeker wel?’ Ze beent weg, slaat de kamerdeur achter zich dicht en grist in de keuken een fles wijn uit de koelkast. Halverwege de trap schroeft ze de dop los en neemt een flinke slok. Boven ploft ze midden op het grote bed. Háár bed. Wijn gulpt uit de fles op het dekbed. Hardhandig wrijft ze over de kletsnatte plek, staat zuchtend op en verlaat de slaapkamer. Twee tellen later valt de deur van de logeerkamer met een klap in het slot.

Lekker in zijn sop laten gaarkoken! Tessa reageert meteen op Renates wanhoopskreet in de TussenZussen-app. Ze had Tessa al eerder verteld dat de vakantie niet doorging omdat Wim ineens met die stomme cursus aankwam. Naar Málaga zouden ze gaan. Precies in de eerste week waarin zij zichzelf vrij had geroosterd van haar werk. Ze was er natuurlijk boos over geworden maar dat had niets geholpen. Wim was zo ijzerenheinig, hij had botweg het reisbureau gebeld en hun reis gecancelld.

Renate leest Marits berichtje als ze ’s ochtends na een ellendige nacht wakker wordt. Haar hoofd bonkt en ze kijkt beschuldigend naar de fles die bijna leeg naast het bed staat. Marit, die zelf nota bene zo heeft geleden onder het overspel van David, heeft uren gewacht met reageren. *Lieverd, misschien valt het wel mee. Schrijf het van je af.*

Ze begrijpt niet dat juist Marit zoveel onbegrip toont. Misschien valt het wel mee!? Hoe komt ze erbij? En zin om het op te schrijven heeft ze al helemaal niet. Autobiografisch schrijven mag dan Marits specialiteit zijn, Renate zit niet te wachten op een opdracht van de schrijfjuf.

Anne reageert niet. Ze zit met Richard in Thailand. Anne, het kleine zusje, is helemaal opgebloeid na haar borstverkleining. Sindsdien reist ze de wereld rond om te spreken op internationale congressen. Ze maakt furore met haar ideeën over mensen die zich niet thuis voelen in hun lichaam. Ze pleit voor het opnemen van corrigerende operaties in de basisverzekering. Laatst mocht ze zelfs in Den Haag voor een parlementscommissie Gezondheidszorg haar verhaal houden. En nu zijn Richard en zij maar liefst drie maanden naar Thailand. Een dezer dagen komen ze terug.

Renate hoort de douche in de badkamer aangaan. Hier in de logeerkamer ruist het altijd luidruchtig door de leidingen. Ze twijfelt, zal ze nog even naar beneden gaan? Moet ze nog dag zeggen tegen Wim? Moet zij iets doen? Zal hij komen? Doodstil blijft ze liggen luisteren tot de buitendeur dichtslaat en ze zijn auto de straat hoort uitrijden.

Aan de keukentafel eet ze even later haar yoghurt met muesli en denkt aan hoe Wim nu samen met zijn stagiaire onderweg is. Het is ergens in de Biesbosch, iets met oerbossen en natuurontwikkeling. Het zal wel weer op een prachtig plekje zijn. Bij de afdeling Natuurbeheer kennen ze de weg naar idyllisch gelegen congrescentra als geen ander. Of is die cursus misschien gewoon verzonnen? Zit hij vanavond ergens in een hotel met dat kind?

Door het raam ziet ze de insecten boven de bloemenstrook en de rododendron heen en weer schieten. Die vieze struik waar je niet naast kunt zitten omdat het er sterft van de pissende bladcidaden.

Ze zet koffie. *Zal ik weggaan of moet hij weg?* appt ze naar haar zussen. Ze wacht hun reacties niet af en belt het nummer op het afgescheurde strookje.

‘Ja hoor, ik ben er de hele dag. Ik ben zo goed als klaar met opruimen en het huisje is vrij’, zegt de man die opneemt. Hij heet Jaap. ‘Je kunt er direct in, als je dat wil. Driehonderd euro per maand, elektriciteit en water inbegrepen. Er is een toiletje en een simpele douche en een houtkachel voor als je het koud krijgt. Je kan er in ieder geval drie maanden in en misschien wel vier, daarna weet ik het niet. Misschien nog langer. Kom maar langs.’

Voordat ze in haar auto stapt, ziet ze dat de rechterachterband er niet hetzelfde uitziet als de andere, hij lijkt leger. Stapvoets rijdt ze naar de dichtstbijzijnde garage. Het is eigenlijk een bandenreparatiebedrijf voor vrachtwagens. Sommige banden zijn groter dan zijzelf. Aan de balie wordt ze geholpen door een jonge vrouw in een strak hemdje waar twee zonnebankbruine borsten uit bollen.

‘Warm hè, vandaag!’ groet de vrouw. Op haar linkerborst prijkt een tatoeage van een opgerolde slang. De slangenkop lijkt op een eikel. Renate onderdrukt een grijns. Echt een décolleté dat in de *Playboy* niet zou misstaan. Als er twee monteurs lachend binnenkomen, hun handen zwart van de olie, voelt ze een blos opkomen. Ze vreest een opvlieger! Maar het is woede en plaatsvervangende schaamte voor dat ongegeneerd vertoon.

Een van de mannen loopt met haar mee. Op zijn onderarm zijn twee namen en een datum getatoeëerd. Ze staat even zo dicht bij hem dat ze zijn zweet kan ruiken. Ongewild snuift ze even.

Een spijkertje in de band blijkt de boosdoener. De monteur laat zien hoe er bijna onmerkbaar lucht uit de band ontsnapt. Geschrokken constateert ze dat ze dus al weken met een lekke band rijdt.

Een kwartier later stapt ze opgelucht weer in en rijdt weg. De opluchting is van korte duur en maakt direct plaats voor gedachten aan Wim en Claudette. Ze probeert zich voor te stellen waar ze zijn en hoe ze opgewonden in de auto met elkaar zitten te lachen. Ze wordt zo misselijk van alle mogelijkheden en haar eigen achterdocht dat ze op de eerste de beste parkeerplaats stopt en de auto uit vlucht. Diepe teugen frisse lucht kunnen niet voorkomen dat ze moet braken. Daar ligt haar ontbijt, vlak voor haar voeten in de goot. Gelukkig is er geen mens te zien op straat. Ruggelings tegen de auto leunend wacht ze tot haar ademhaling tot rust komt. Als ze weer instapt zoemt haar telefoon.

Ik ga volgende week naar papa's verjaardag. Ben jij dan al terug, Thomas, zullen we samen? Chantals vraag op hun gezinsapp irriteert haar. Geërgerd stopt ze haar telefoon terug in haar tas. Wat heeft zij daarmee te maken, denkt ze. Ze komt al vijftien jaar niet meer op Theo's verjaardag!

Theo had haar verlaten voor een andere vrouw, met wie hij ook twee kinderen kreeg. Hoewel Chantal en Thomas de eerste jaren nauwelijks contact met hun vader hadden, was de band met hem door de komst van het halfzusje en -broertje hersteld. Maar tussen haar en Theo bleef het ijselijk koud. Vlak na de scheiding spraken ze elkaar alleen per telefoon en slechts over de hoogstnoodzakelijke

dingen. Alimentatie, de school van de kinderen, vakanties. Sinds de kinderen volwassen zijn en op zichzelf wonen heeft ze hem niet meer gesproken.

Ineens voelt ze weer de paniek van die lentemaanden, zo lang geleden. De kinderen waren nog klein, Chantal zat net in groep 3. Theo kwam soms dagenlang niet thuis en als hij wel kwam opdagen weigerde hij iets te zeggen. Hij kwam en ging naar believen. Renate voelde zich gevangen. Ze had geen baan, woonde afgelegen en had het gevoel dat ze bij niemand haar hart kon luchten. Soms, als de kinderen naar school waren, vluchtte ze het huis uit, de velden in, om haar ellende uit te schreeuwen tegen de grazende koeien.

'Ik ga bij je weg', zei Theo op een dag, en toen wás hij ook weg. Hij verdween compleet uit haar leven.

Net als Renates vader toen hij verdronk. Maar sterven kun je, mag je geen verlaten noemen. Ook al is het eenzelfde, zij het ongewild, verdwijnen.

Voordat Wim dat ook doet, verdwijnt zij zelf wel, bedenkt ze terwijl ze de motor start. De smaak in haar mond blijft bitter al neemt ze voortdurend slokjes water uit een flesje. Ze geeft wat extra gas op weg naar het volkstuinencomplex waar het vakantiehuisje van die Jaap beschikbaar is. Een huis voor haar, voor haar alleen. Ruimte. En niemand hoeft te weten dat ze daar zit. Alleen de kinderen, natuurlijk. Hoewel? Thomas is niet bijster geïnteresseerd in zijn moeders dagelijks leven. Godzijdank gaat het goed met hem. Hij is op vakantie met vrienden, net als Chantal. Dat is een zegen, dat haar kinderen het goed maken, denkt ze. Gezond. Allebei verkering, dikke

verkering kun je wel zeggen. Voor jongeren van die leeftijd is elf en achttien maanden best lang.

Het is stil op straat, het soort vakantiestilte waar gisteravond in de snackbar over werd gesproken. Ze rijdt door de nieuwe buitenwijken langs het industrieterrein en draait even later de oprit van het tuinpark op. Jaap heeft haar uitgelegd waar het is en hoe ze moet lopen.

Volkslust is groter dan ze verwachtte. Er zijn twee hoofdpaden met allerlei verbindende tussenstraatjes. Het ziet er gezellig uit, rommelig en kleurrijk. In een grote moestuin zijn een paar mensen aan het werk, anderen zitten op de kleine grasveldjes voor hun huisje of schuilen voor de al warme ochtendzoon onder een boom. Als ze kinderen hoort roepen en gillen vraagt ze zich af of dit wel de juiste plek is voor haar.

Ze vindt het straatje dat ze zoekt en telt de huisnummers af. In de tuin van nummer 74 ligt een groot stuk paars kristal op een tafeltje voor het raam, bij de ingang van het tuinpad staat een grijs betonnen boeddha.

En daar is het huisje dat Jaap haar door de telefoon heeft beschreven. Nummer 80. Het heeft licht geverfd hout met geschilderde nepluiken naast de ramen. Een aardig tuintje ervoor, en een gazon met bloemen aan de randen. Niet zo heel dicht op de burens links en rechts, ver genoeg naar haar zin. Ze blijft even staan om de plek op zich in te laten werken. Ze luistert naar de geluiden van de spelende kinderen. Ergens zoemt een apparaat. Er hangt een bloemengeur, boerenjasmijn meent ze. Nee, daar is het al te laat voor. Dan ziet ze de rij bloeiende lathyrussen naast de heg en steekt ze even haar neus tussen de bloemen.